

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

Управління венчурним бізнесом Managing a Venture Business

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Навчальний рік	2020/2021
З якого курсу викладається	4
В якому семестрі (-ах) викладається	8
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	українська
Статус дисципліни	вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Литвиненко Олена Дем'янівна
Науковий ступінь, вчене звання	кандидат економічних наук, доцент
Кафедра	маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва
Посада	доцент кафедри маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва Харківського торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету
Профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=g3h88akAAAAJ&hl=ru https://orcid.org/0000-0002-8360-4461 https://publons.com/researcher/3450176/olena-lytvynenko/
Контактна інформація	o.lytvynenko@knute.edu.ua

Анотація

В Україні за роки реформування економіки утворилася негативна тенденція щодо зниження кількості інноваційних розроблень у сфері підприємництва та впровадження їх у практику господарювання. На основі своєрідного поділу праці між великими корпораціями та малими підприємствами виник особливий вид підприємництва – фінансово-інноваційний. Причому діяльністю з виробництва і просування на ринок нових товарів займаються невеликі організації, які отримали назву венчурних. Орієнтація на формування інноваційної економіки в Україні обумовлює необхідність вивчення дисципліни, яка поєднує знання інноваційного підприємництва та управління венчурним капіталом. Особлива увага під час вивчення цієї дисципліни зосереджена на розгляді венчурного менеджменту, спрямованого на управління розвитком молодих інноваційних фірм за допомогою залученого венчурного капіталу, та венчурного фінансування проектів.

Мета дисциплін: є формування системи професійних компетентностей щодо формування у студентів уявлень про місце та роль венчурного бізнесу в стимулюванні інноваційної діяльності, а також вивчення основних напрямків державної політики розвитку венчурної індустрії в Україні

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- розуміти процес управління венчурним бізнесом;
- основні показники венчурної підприємницької діяльності;
- методи проведення оцінки рівня якості та конкурентоспроможності продукції венчурного бізнесу;

вміти:

- визначати венчурне підприємництво та управляти результативністю підприємництва в ринковому середовищі;
- володіти економічними прийомами оцінювання ефективності управління венчурним капіталом;
- оцінювати конкурентоспроможність венчурного бізнесу.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ дисциплін: Інноваційне підприємництво, Стратегічне управління.

Програма дисципліни

Тема 1. Основи венчурного бізнесу. Венчурні інвестори та процеси венчурного фінансування

Сутність та значення венчурного підприємництва. Основні категорії венчурного підприємництва. Історія розвитку венчурного підприємництва. Об'єкти венчурної інноваційної інфраструктури. Сутність та види венчурних інвесторів. Типологія, склад венчурних капіталістів та основні форми зустрічі з венчурними інвесторами. Венчурні фонди. Компанії з управління активами. Об'єкти інноваційної інфраструктури та їхнє місце у формуванні науково-технологічних кластерів.

Тема 2. Венчурні підприємства, стадії розвитку. Система державної та недержавної підтримки і розвитку інноваційної венчурної діяльності

Стадії розвитку інноваційних підприємств з погляду їхніх потреб у венчурному капіталі. Класифікація видів венчурних підприємств. Види венчурів за способом створення та джерелами фінансування. Форми та види венчурного підприємництва. Етапи циклів венчурного підприємства та фінансування професійних венчурних капіталістів. Система державної та недержавної підтримки і розвитку інноваційної венчурної діяльності провідних країн світу. Структура та типи інноваційних систем провідних країн світу. Характеристика політики і систем підтримки та розвитку інноваційної венчурної діяльності. Діяльність національних асоціацій венчурного капіталу.

Тема 3. Основи венчурного менеджменту

Венчурна організація – відкрита система управління. Особливості побудови систем менеджменту підприємств. Основні фактори впливу на венчурну організацію. Венчурний та

корпоративний менеджмент. Внутрішній корпоративний венчуринг та схема фінансування. Форми внутрішнього венчурного підприємництва. Створення дочірніх венчурних фондів. Особливості вибору та залучення венчурних інвесторів менеджерами підприємств. Застосування «незалежної» схеми венчурного інвестування. Важливість і актуальність ретельного пошуку та вибору венчурних інвесторів менеджментами інноваційних підприємств. Співпраця, фінансова підтримка, пошук і відбір бізнесу та залучення інвесторів. Особливості використання венчурних фондів та компаній венчурного капіталу

Тема 4. Формування структури капіталу венчурного підприємства. Схеми венчурного фінансування та оцінювання ефективності проектів

Розроблення презентації і бізнес-плану та прогнозування майбутньої вартості цього підприємства. Підходи до формування структури капіталу венчурного підприємства. Переваги та недоліки підходів венчурного фінансування для венчурного підприємця і венчурних капіталістів. Альтернативні джерела фінансування венчурних підприємств. Розроблення презентації проекту для венчурних інвесторів. Формування бізнес-пропозиції та бізнес-плану проекту венчурних інвесторів. Використання зовнішніх схем венчурного фінансування та оцінювання ефективності цих проектів. Зовнішні венчури та форми їхньої організації. Управління венчурними стратегічними альянсами. Класифікація показників ефективності венчурної діяльності.

Тема 5. Стратегія виходу інвесторів із венчурного бізнесу. Перспективи розвитку венчурного бізнесу

Види стратегій. Переваги та недоліки виходу інвесторів із венчурного бізнесу. Особливості реалізації виходу інвесторів із венчурного бізнесу через фондові біржі. Стан та перспективи розвитку венчурного бізнесу в світі та Україні. Історія становлення венчурного бізнесу в Україні. Перспективи розвитку венчурного бізнесу. Стан розвитку ринків венчурного капіталу в умовах глобалізації.

Особливості та політики дисципліни

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на занятті, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Особлива увага в організації освітнього процесу за дисципліною «Управління венчурним бізнесом» приділяється дослідницькій складовій у практичній підготовці майбутніх фахівців, а також залучення фахівців-практиків до навчального процесу.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЕКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів):

1) відвідування аудиторних занять;

2) робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел (навчальних видань, періодичної та наукової літератури, довідників) при підготовці до практичних занять.

3) опрацювання Інтернет-ресурсів за певними темами навчальної дисципліни;

4) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен.

Структура екзаменаційного білету:

1. Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування) завдання на оцінювання теоретичних знань студента	20 балів
2. Розрахунково-аналітичне завдання 1 завдання на оцінювання практичних навичок студента	10 балів
3. Розрахунково-аналітичне завдання 2 завдання на оцінювання професійних вмінь студента	10 балів
Всього	40 балів

Приклад завдання на оцінювання практичних навичок.

Розрахунково-аналітичне завдання 1.

Підприємець вкладає в розвиток діяльності 15 млн. грн. Планується щорічний додатковий прибуток – 1-й рік – 5 млн. грн.; 2-й рік – 7 млн. грн.; 3-й рік – 7 млн. грн.; 4-й рік – 10 млн. грн. Розрахувати чистий дисконтований дохід проекту при різних варіантах норми дисконту а) 12%, б) 18%, в) 25%. Зробити висновки.

Приклад завдання на оцінювання професійних вмінь.

Розрахунково-аналітичне завдання 2.

Побудувати дерево цілей венчурного інвестування за стадіями у таблиці.

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Андрушків Б. М. Формування системи бізнес-процесів підприємства у контексті сталого розвитку / Б. М. Андрушків, Л. М. Мельник // Theoretical and Practical Aspects of Economics and Intellectual Property. – 2015. – Issue 2 (12). – Volume 1. – С. 92-98.

2. Васильків Т. Г. Економіка малого підприємства : навчальний посібник / О. І. Іляш, Н. Г. Міщенко; за ред. Т.Г. Васильківа. – Київ : Знання, 2013. – 446 с.
3. Великий Ю. В. Влияние венчурного предпринимательства на инновационную деятельность / Ю. В. Великий // Економіка. Фінанси. Право. – 2010. – № 5. – С. 9-12.
4. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки : навчальний посібник / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова. М. М. Меркулов. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.
5. Кузнецова І. С. Інститут венчурних інвестицій: стан та перспективи розвитку в Україні / І. С. Кузнецова // Наука та інновації. – 2008. – Т. 4. – № 1. – С. 87-95.
6. Матвій І. Є. Інноваційна діяльність підприємств: тенденції, чинники впливу та шляхи активізації / І. Є. Матвій // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 17. – С. 375-379.
7. Матвій І. Є. Особливості інноваційної діяльності малих підприємств / І. Є. Матвій, І. Є. Віхоть. Т. А. Матвій // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». – 2015. – № 815. – С. 88-96.
8. Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком : монографія / за заг. ред. О. А. Біловодської. – Суми : Університетська книга, 2012. – 432 с.
9. Мокій А. І. Розвиток підприємств креативного сектора економіки у транскордонному просторі / А. І. Мокій, О. І. Дацко // Часопис економічних реформ. – 2016. – № 4. – С. 71-78.
10. Нагорний В. В., Петрик М. В. Аналіз систем державної підтримки розвитку венчурної інноваційної діяльності та перспективи в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Нагорний, М. В. Петрик // Інвестплан. – 2014. – № 23. – Режим доступу : http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2014.pdf#page=26.
11. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04 липня 2002 р. № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-2002p>. – Станом на 15.03.2020. – Назва з екрана.
12. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019p>. – Станом на 15.03.2020. – Назва з екрана.
13. Філіппова С. В. Інноваційний розвиток вітчизняних промислових підприємств: основні проблеми та тенденції / С. В. Філіппова, П. В. Воронжак // Економічні інновації. Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України. – Одеса : ІПРЕЕД НАН України. – 2015. – Вип. 60. – С.336-341.
14. Шульгіна Л. М. Інноваційний розвиток підприємств: формування стратегій : монографія / Л. М. Шульгіна, В. В. Юхименко ; Національний технічний університет України «КПІ». – Київ : Univest PrePress, 2015. – 212 с.
15. Armstrong M. Strategic Human Resource Management / M. Armstrong. – London, 2006. – 196 p.
16. Lytvynenko O. D. Management of Innovation Entrepreneurship in Ukraine / O. D. Lytvynenko // Інтернаука : фаховий міжнародний науковий журнал. Серія : «Економічні науки». – Київ : Вид. дім «Інтернаука», 2020. – Том 1. – № 3(35)/2020. – С. 17-21.
17. IBM Business Partner Financing [Електронний ресурс] // IBM Global Financing. – Режим доступу : <https://www.ibm.com/financing/business-partner>.
18. NVCA Yearbook 2016 [Електронний ресурс] // National Venture Capital Association Yearbook, 2016. – Режим доступу : <http://nvca.org/research/stats-studies/>.